

Derpaa foretoges:

Første Behandling af Forslag til midlertidig Lov om Ændring af Lov om Tilskud til private Realskoler af 2. Maj 1902.

(Lovforslaget findes i Tillæg C.)

Sagen sattes til Forhandling.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Enevold Sørensen): Som det vil være det høje Ting bekendt, have Bestyrerne for de Realskoler, der nyde Statsunderstøttelse, indgivet et Andragende til Regering og Rigsdag om en Forhøjelse af denne. Den udgør i Øjeblikket 100,000 Kr., og hver Skole skal anvende mindst $\frac{2}{5}$ af sin Part deraf til Fripladser eller til Pladser for nedsat Betaling. I Andragendet ønskes dette Statstilskud forøget meget betydeligt. Man andrager om 150,000 Kr., der skulle stilles til fri Raadighed for Skolerne som Driftstilskud, altsaa uden Forpligtelse til heraf at anvende noget til Fripladser, og yderligere om en lignende Sum eller noget mere til Anvendelse i sidstnævnte Øjemed. Denne Part af Tilskuddet skulde efter Andragernes Mening udgøre $\frac{1}{4}$ af, hvad Skolerne oppebære i Skolepenge. Hertil kommer saa Ønsket om Erhvervelse af Anciennetetsret for Lærerne og forskellige Krav om Ændringer i Almenskoleloven. Det maa vel siges, at dette Andragende er et Udtryk for alt, hvad de private Skoler kunne ønske, naar de skulle samle det paa et Bræt, og det er vel givet, at adskilligt af det aldrig vil kunne naa at blive gennemført. Men dermed er det jo ingenlunde sagt, at Lovgivningsmagten ikke skulde anse det for rimeligt at gaa til en Forhøjelse af det Tilskud, der nu ydes de private Realskoler og har været ydet dem gennem lange Tider ogsaa forud for Loven af 1902. Ved privat Initiativ er der i det andet Ting fremsat et Forslag, der ikke foregriber Løsningen af de Spørgsmaal, der i øvrigt kunne komme til Overvejelse vedrørende Statens Støtte af disse Skoler, men som i Øjeblikket bringer Tilskuddet til den enkelte Skole, der jo synker, efterhaanden som flere Skoler komme til, op til den Størrelse, det oprindeligt havde. Forslaget gaar derfor alene ud paa, at de 100,000 Kr., som nu ydes i Statstilskud til de private Realskoler, i det kommende Finansaars forhøjes til 135,000 Kr., medens det i øvrigt fordeles ganske paa samme Maade

og efter de samme Regler som hidtil. Forslaget om denne midlertidige Hjælp til disse Skoler har vundet Tilslutning i Folketinget og tør vel ogsaa forudsættes at ville blive modtaget med Velvillie i dette Ting.

Goos: At dette Lovforslag forkynder sig som kun gældende i det kommende Finansaar, viser jo tilstrækkeligt, at det kun tilsigter en rent midlertidig Hjælp og ikke paa nogen Maade en definitiv Ordning, idet det netop forudsætter, at en saadan Ordning i Løbet af det kommende Finansaar vil blive tagen op til Overvejelse af Lovgivningsmagten. Og det gælder vel ikke blot om disse Skoler. Der foreligger jo ogsaa Andragender om Støtte af Staten fra forskellige andre Skoler, navnlig de private, højere Almenskoler og de private Realskoler i København og paa Frederiksberg, hvem denne Lov ikke angaar. Men der tilsigtes altsaa ikke paa nogen Maade at foregribe dette Spørgsmaal; der er blot Tale om i det kommende Finansaar at opretholde status quo, det vil sige at gøre det muligt for de private Realskoler i det nævnte Tidsrum at opnaa det samme Tilskud, som de tidligere have faaet efter Loven af 2. Maj 1902, men som er blevet formindsket derved, at der er kommet flere Skoler til. At Tilskuddet opretholdes i den hidtilværende Størrelse, er for adskillige af disse Skoler af største Vigtighed, idet de maaske ellers ville være ude af Stand til at bestaa, indtil den Revision, jeg før nævnte, har fundet Sted. Her er altsaa kun Spørgsmaal om at forøge Tilskuddet, saa at den forhaandenværende Tilstand kan opretholdes, og det anser jeg for et naturligt og rimeligt Ønske og skal derfor varmt anbefale Forslaget til det høje Ting.

S. Jensen: Jeg kan fuldt ud tiltræde de Udtalelser, der nylig fremkom fra den højtærede Minister og det ærede 1ste kongevalgte Medlem (Goos), og anbefaler Forslaget paa det bedste til Vedtagelse i den foreliggende Skikkelse.

Reedtz-Thott: Uagtet dette Forslag, som er indbragt ved privat Initiativ, først i sidste Øjeblik er kommet herop, saa at Tinget har Vanskelighed ved at se, hvilke Konsekvenser det kan have, skal jeg dog ikke tilraade, at man modsætter sig det, under Forudsætning af, at hele Spørgsmaalet bliver taget op til en omhyggelig Overvejelse, naar man skal træffe den endelige Ordning.